

Bemærkninger til forslaget

Baggrunden for forslaget er de sidste års begivenheder i forholdet mellem Danmark og Færøerne, som tydeligt har vist et færøsk ønske om national selvstændighed.

Det står i dag klart, at det eneste, som får (nogle) færinger til at tøve med at frigøre sig fra rigsfællesskabet med Danmark, er de økonomiske tilskud herfra. Således ønsker et stort flertal af de færøske folkevalgte politikere løsrivelse fra Danmark, såfremt man kan fortsætte med at modtage økonomiske tilskud fra den danske statskasse i op til 15 år efter en beslutning om færøsk selvstændighed.

Med andre ord: Rigsfællesskabet mellem Færøerne og Danmark er fra færøsk side i dag alene baseret på penge.

På samme måde som et ægteskab kun er godt, hvis det fra begge sider er baseret på varme følelser, er et rigsfællesskab også kun godt, hvis det er baseret på andet og mere end penge og økonomi. Et ægteskab baseret på ikke gengældt kærlighed er både dårligt og uholdbart. Derfor er det en rigtig beslutning at bringe rigsfællesskabet mellem Færøerne og Danmark til ophør. Når Færøerne ikke – af rent økonomiske grunde – vil bringe rigsfællesskabet til ophør, må den anden part, Danmark, træffe beslutningen.

Med stigende irritation har den danske befolkning gennem de senere år måtte lægge ører til mere eller mindre direkte beskyldninger fra færøsk side om »dansk udbytning«, »dansk overherredømme« osv. Dette virker provokerende på den danske befolkning og danske politikere, som mindst af alt ønsker at optræde som kolonimagt i forhold til Færøerne.

Kendsgerningen er, at Danmark ikke udbytter Færøerne. Tværtimod modtager Færøerne hvert eneste år et milliardstort beløb i støtte fra Danmark. Således udgjorde den danske stats udgifter til Færøerne i 2000 1,9 mia. kr. svarende til 43.000 kr. pr. indbygger på Færøerne.

Kendsgerningen er også, at den danske regering med et enigt Folketing i ryggen utallige gange inden for de seneste år har gjort det klart, at Danmark ikke vil fastholde Færøerne i et rigsfællesskab, såfremt

man på Færøerne ønsker noget andet. Hele tiden har budskabet fra Christiansborg til Thorshavn været, at beslutningen om Færøernes forbliven i rigsfællesskabet træffes på Færøerne af færingerne selv, og at vi i Danmark afventer en færøsk afgørelse.

Nærværende forslag ændrer denne politik. De folkevalgte færøske politikere har de seneste måneder optrådt så provokatorisk over for Danmark, at situationen har ændret sig fra det pinlige til det uholdbare. Man har således fra færøsk side udskrevet en folkeafstemning til afholdelse på Færøerne i slutningen af maj, hvor temaet er færøsk selvstændighed efter en overgangsperiode på 12 år med store danske statstilskud. Først da det fra dansk side blev gjort klart, at Færøerne ikke ensidigt med en folkeafstemning kan bestemme, hvor længe man efter en beslutning om selvstændighed skal kunne oppebære danske statstilskud, blev folkeafstemningen aflyst.

Begivenhedsforløbet har imidlertid vist, at et stort flertal af færøske politikere – og et flertal i den færøske befolkning – kun ønsker rigsfællesskabet med Danmark på grund af pengene.

Nærværende forslag bygger altså ingenlunde på fjendtlighed over for Færøerne eller den færøske befolkning. Tværtimod så forslagsstilleren helst rigsfællesskabet fortsat på baggrund af en gensidig samhørighedsfølelse. Denne gensidighed er imidlertid ikke til stede.

Til fordel for nærværende forslag taler også de historiske erfaringer:

Norge hørte således under Danmark i mere end 400 år frem til 1814. Nordmændene taler stadig om »firehundredeårs-natten« – men ingen kan bestride, at Danmark og Norge i dag som to ligeværdige, selvstændige lande har et varmt og hjerteligt forhold.

Tilsvarende har Island hørt under det danske rige. Islendingene løsev sig fra Danmark i 1944, mens vi endnu var besat af tyske tropper. I dag har Danmark og Island imidlertid som to ligeværdige og selvstændige lande et nært og hjerteligt forhold til hinanden. Ikke mindst den danske tilbagelevering af de island-